

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Šternberk, Svatoplukova 7, okres Olomouc

785 01 Šternberk, Svatoplukova 7

Identifikátor školy: 600 141 047

Termín konání inspekce: 16. a 17. červen 2004

Čj.:	m5-1151/04-05051
Signatura:	sm2cx167

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek ve vztahu k zajištění prevence sociálně patologických jevů v průběhu vzdělávací a výchovné činnosti ve třídách 9. ročníku ve školním roce 2003/2004 vzhledem k podnětu rodičů
- ❖ účinnosti prováděné prevence sociálně patologických jevů v 9. ročníku ve školním roce 2003/2004

Inspekce byla provedena na základě podnětu rodiče, který se týká řešení výchovných problémů ve škole a výskytu šikany v 9. ročníku.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Šternberk, Svatoplukova 7, okres Olomouc je zařazena posledním platným Rozhodnutím Školského úřadu Olomouc ze dne 30. dubna 1999, čj. 1680/99, do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jako příspěvková organizace, která sdružuje základní školu s kapacitou 630 žáků a školní družinu s kapacitou 75 žáků. Zřizovatelem školy je Město Šternberk (Horní náměstí 16/078, 785 01 Šternberk).

Ve školním roce 2003/2004 má škola 22 tříd 1. – 9. ročníku, k datu inspekce s 534 žáky, ve třech třídách 9. ročníku je zařazen 71 žák.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI V 9. ROČNÍKU VE VZTAHU K ZAJIŠTĚNÍ PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Ve školním roce 2003/2004 zajišťuje vzdělávání a výchovu žáků 9. ročníku celkem patnáct vyučujících. Mimo jednu učitelku jsou všichni odborně a pedagogicky způsobilí pro příslušný stupeň základní školy. Ke kontinuitě výchovného působení na žáky devátých tříd přispěla stabilizace ustavených třídních učitelů, kteří je vedli od 6. do 9. ročníku, ve třídě IX. B již od 5. ročníku. K častým personálním změnám nedocházelo ani při zajištění výuky jednotlivých předmětů.

Funkci výchovného poradce zastává od školního roku 2002/2003 zkušená a plně kvalifikovaná učitelka, která absolvovala příslušné specializační studium a nadále se v dané oblasti vzdělávala. Řídila se ředitelem stanovenou náplní práce, při plnění jednotlivých úkolů a řešení problematiky výchovného poradenství průběžně spolupracovala s třídními učiteli a ostatními vyučujícími, pravidelně je informovala na jednáních pedagogické rady. Nedostatky v prospívání a chování žáků, případně výskyt určitého sociálně patologického jevu, řešila ve spolupráci s rodiči a v součinnosti s vedením školy. U většiny případů byly pořízeny z jednání s rodiči i žáky stručné vypovídací záznamy. O výskytu negativních jevů je vedena přesná evidence.

S působením výchovného poradce koordinuje svoji práci učitelka pověřená výkonem školního metodika prevence sociálně patologických jevů. Ve své funkci působí šest let, absolvovala vstupní školení a dále se v dané oblasti vzdělávala. Náplň práce jí nebyla ředitelem školy stanovena. Přesto je činnost tohoto úseku systematická, vychází z příslušných metodických pokynů MŠMT. Pedagogičtí pracovníci byli seznámeni s minimálním programem prevence a část z nich se na jeho naplňování podílí. Na základě jeho hodnocení za první klasifikační

období školního roku 2003/2004 jim byly předloženy závěry s konkrétními úkoly pro formování pozitivního chování žáků a potlačování zvyšující se agresivity a dalších negativních projevů žáků školy. Způsoby prevence a řešení výchovných problémů byly pravidelně zařazovány také do programu jednání vedení školy a pedagogické rady (prevence násilí a šikany, rozbor kázeňských opatření, zprávy výchovného poradce, příprava besedy pro rodiče). Činnost metodika prevence sociálně patologických jevů byla ředitelem školy systematicky kontrolována.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti v 9. ročníku mají z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti příslušných učitelů i jejich vzájemné kooperace s výchovným poradcem a metodikem prevence sociálně patologických jevů velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

• Výchovné poradenství a minimální preventivní program

Plán výchovného poradenství zahrnuje kalendářně řazené základní úkoly a pravidelné činnosti, které vyplývají z členství výchovné poradkyně ve vedení školy, každotýdenních pracovních návštěv v pedagogicko-psychologické poradně a stanovených konzultačních hodin pro žáky a jejich rodiče. Výchovná poradkyně se zaměřuje jak na péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, na práci s problémovými žáky, tak i na profesní poradenství.

Školní minimální preventivní program (dále „MPP“) stanovuje hlavní cíle a nástroje pro realizaci preventivních aktivit ve škole. Z MPP vyplynuly také úkoly preventivní výchovy pro vyučující jednotlivých předmětů, ve kterých ji lze uplatnit, a cíle četných mimoškolních aktivit (školní sportovní klub, 21 zájmový útvar). Do výuky předmětů v 9. ročníku, např. rodinné výchovy, občanské výchovy, tělesné výchovy, péče o dítě, byla zařazována témata z oblastí prevence šikany, užívání drog, kouření a rasismu formou rozhovorů se žáky, žákovských referátů, výtvarných a literárních prací i výstav. MPP jednoznačně vymezuje také způsob informovanosti žáků a jejich rodičů o prevenci sociálně patologických jevů a definuje spolupráci s dalšími subjekty při předcházení a řešení případných problémů (např. Pedagogicko-psychologická poradna Olomouc, dětský lékař, policie, hasiči). Diskrétní způsob komunikace mezi žáky a pedagogy je zajištěn pomocí schránky důvěry, žáky však byla využívána jen ojedinele. Dle sdělení ředitele školy, výchovné poradkyně i metodičky prevence žáci preferovali ústní formu jednání. Telefonní číslo Linky důvěry je zveřejněno na nástěnkách v kmenových učebnách i prostřednictvím informačního letáku v žákovských knížkách. Ustanovení k prevenci sociálně patologických jevů zahrnují dokumenty Řád školy a Režim školy pro žáky. Pro řešení problémových situací vypracoval ředitel školy dokumenty (Metodický návod postupu vyučujících při zjištění zneužívání návykových látek, Metodika provádění dozorů na škole, Způsob jednotného řešení prevence a postihu záškoláctví, uvolňování a omlouvání žáků z vyučování), které jsou učiteli respektovány. Vhodnou formou prováděla škola osvětovou činnost pro rodičovskou veřejnost v rámci konzultačních třídních schůzek (šikana, krádeže, neomluvené hodiny, negativní projevy, nebezpečí patologických jevů ve společnosti, kázeňská opatření) a organizací přednášky Drogy a děti. Při objasňování a řešení závažných problémů žáků byly písemně zaznamenány jejich výpovědi a rodiče i další kompetentní orgány (policie) byli prokazatelně informováni, případně vyzváni ke kooperaci. Z jednání s rodiči byly rovněž pořizovány výstižné záznamy s doporučeními a navrhovanými opatřeními. Ve většině případů rodiče na upozornění školy reagovali a spolupracovali při zajištění nápravy.

Zjištěné negativní projevy žáků školy byly řešeny bezodkladně. Ve školním roce 2003/2004 se stalo nejčastějším negativním jevem třináct případů záškoláctví žáků 6. – 9. ročníku (z toho tři žáci z 9. ročníku), při jejichž řešení postupovala výchovná poradkyně důsledně dle

příkazu ředitele a spolupracovala se školní výchovnou komisí, sociálními odbory městských úřadů (Šternberk a Bruntál) a s Policií ČR. Přijatá opatření byla účinná, dvanáct žáků v záškoláctví již nepokračovalo. Ve školních rocích 2002/2003 a 2003/2004 škola úspěšně vyřešila případ šikany, ve spolupráci s policií a rodiči žáků i pěstování a používání omamných látek (marihuana) a šíření poplašné zprávy (bomba ve škole). Do objasňování posledního uvedeného případu se aktivně zapojili někteří žáci 9. ročníku.

Řešením údajné šikany ve třídě IX. B (podnět) se škola zabývala na základě upozornění zákonné zástupkyně žákyně této třídy. I v tomto případě zaujal ředitel školy zodpovědný přístup a postupoval v souladu s principy deklarovanými v metodických pokynech MŠMT. Šetření, které provedl s vyučujícími, výchovnou poradkyní a žáky uvedené třídy, nepotvrdilo výskyt šikany ani jiné ubližování, ohrožování a zastrašování žákyně. O výsledcích šetření byla zákonná zástupkyně žákyně informována dopisem ředitele ze dne 7. června 2004 s návrhem návštěvy školy a dořešení vzniklého sporu za účasti zástupce sociálního odboru Městského úřadu Šternberk.

• **Dotazník České školní inspekce „Jaké to je být žákem této školy?“**

Z anonymního dotazníkového šetření provedeného Českou školní inspekcí u 65 přítomných žáků devátých tříd vyplynula jejich 99 % sounáležitost se společenstvím třídy. Vědomí, kde vyhledat pomoc v případě výskytu šikany, potvrdilo 85 % žáků. I když dotazovaní žáci uvádí, že ani jeden z nich nebyl ve školním roce 2003/2004 šikanován, přesto 20 % žáků připouští možnost šikany ve škole.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí Školského úřadu Olomouc, čj. 1680/99, ze dne 30. dubna 2004 o změně v zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení
2. Vybraná povinná dokumentace základní školy školního roku 2003/2004 dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, : řád školy, třídní knihy, třídní výkazy tříd IX. A, IX. B a IX. C a katalogové listy žáků 9. ročníku, zápisy z jednání pedagogické rady, Jednací protokol, Kniha úrazů, Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003 s neveřejnou přílohou
3. Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, čj. 14 514/2000-51, Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky školy a školských zařízení, čj. 28 275/2000-22
4. Organizace školy – školní rok 2003/2004 ze dne 5. září 2003
5. Celoroční plán práce – školní rok 2003/2004 ze dne 1. září 2003
6. Koncepční záměry a úkoly školy na období 2003 – 2010
7. Zápisy z porad vedení školy ve školním roce 2003/2004
8. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vyučujících ve třídách 9. ročníku ve školním roce 2003/2004 (doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání)
9. Přehled o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků za školní roky 2002/2003 a 2003/2004
10. Pracovní náplň výchovného poradce ze dne 19. prosince 2003
11. Plán činností výchovného poradce (nedatován)

12. Přehled úředních záznamů z jednání s rodiči ve školním roce 2003/2004
13. Evidence hlášení o problémových žácích
14. Dotazníky pro žáky 9. ročníku „Jaké je to být žákem této školy“ zadané dne 16. června 2004
15. Program konzultačních třídních schůzek ze dne 8. ledna 2004
16. Program konzultačních třídních schůzek ze dne 24. dubna 2003
17. Program třídních schůzek dne 6. listopadu 2003
18. Zápis z jednání pedagogické rady ve školním roce 2003/2004
19. Zápis z jednání provozních porad pedagogických pracovníků za školní rok 2003/2004
20. Režim školy pro žáky
21. Tematické plány učiva předmětu rodinná výchova pro 6. – 9. ročník
22. Dokument Způsob jednotného řešení prevence a postihu záškoláctví, uvolňování a omlouvání žáků z vyučování ze dne 1. dubna 2002
23. Dokument Metodika provádění dozorů na škole
24. Zpráva o realizaci minimálního preventivního programu na I. ZŠ Svatoplukova 7 ve Šternberku ze dne 9. ledna 2003
25. Dokument Metodický návod postupu vyučujících při zjištění zneužívání návykových látek ze dne 15. listopadu 2001
26. Zápis z jednání s rodiči ze dnů 30. listopadu 1998, 17. dubna 2000, 2. května 2000, 14. prosince 2000 a 24. října 2002
27. Pozvánky rodičům do školy ze dne 1. listopadu 2002
28. Oznamení o užívání a pěstování marihuany našimi žáky na Policii ČR ze dne 10. září 2003
29. Výpovědi žáků o kouření marihuany ze dnů 8. září 2003 a 15. září 2003
30. Dotazník pro pedagogické pracovníky – zjištění sociálního klimatu ve škole ze dne 22. dubna 2004
31. Rozbor dotazníku pro učitele ze dne 12. května 2004
32. Oznamení ředitele školy zákonné zástupkyni žákyně 9. ročníku o řešení jejího podnětu ze dne 7. června 2004

ZÁVĚR

Z analýzy sledované dokumentace, z rozhovorů s vedením školy, výchovným poradcem, metodikem prevence sociálně patologických jevů, třídní učitelkou třídy IX. B a některými dalšími vyučujícími vyplynulo, že škola věnuje zvýšenou pozornost prevenci sociálně patologických jevů. V případech jejich výskytu se řídila příslušnými metodickými pokyny MŠMT, řešila je účinně a spolupracovala s kompetentními orgány.

Organizováním četných mimoškolních aktivit vytváří škola příhodné podmínky pro hodnotné využití volného času žáků a pro jejich výchovu ke zdravému životnímu stylu. Výsledky dotazníkového šetření signalizují potřebu vyhledávání dalších vhodných forem práce a nástrojů ze strany školy ke zmírnění rizik výskytu sociálně patologických jevů.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zonna Němcová	Mgr. Zonna Němcová v. r.
Člen týmu	Mgr. Viktor Verner	Mgr. Viktor Verner v. r.

V Šumperku dne 28. června 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. června 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jaromír Sedlák, ředitel školy	Mgr. Jaromír Sedlák v. r.

*Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj.: Česká školní inspekce, Lautnerova 1, 787 01 Šumperk
Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.*

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Orgán státní správy: Krajský úřad Olomouckého kraje Mgr. Miroslav Gajdůšek, vedoucí OŠMT Tř. Kosmonautů 8 779 11 Olomouc	2004-07-16	m5-1164/04-05051
Zřizovatel: Město Šternberk Horní náměstí 16/078 785 01 Šternberk	2004-07-16	m5-1163/04-05051

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.